

FISKETS GANG

Eduard
Lund

Utgitt av Fiskeridirektøren

Kun hvis kilde oppgis er ettertrykk fra «Fiskets Gang» tillatt.

46. årg.

Bergen, Torsdag 7. januar 1960

Nr. 1

Abonnement: kr. 20.00 pr. år tegnes ved alle postanstalter og på Fiskeridirektørens kontor. Utlandet: Til Danmark, Sverige og Island kr. 20.00, ellers kr. 26.00 pr. år.

Annonsepris: Pristariff fåes ved henvendelse til Fiskeridirektørens kontor «Fiskets Gang»s telefon 30 300. Postgiro nr. 691 81. Telegramadresse: «Fiskenytt».

Fiskerioversikt for uken som endte 2. januar 1960

Det var forholdsvis bra værforhold i uken som endte 2. januar, men få driftsdøgn grunnet helgedagene. En del fisk og også noe sild er blitt tatt de fleste steder.

Fisk m.v. utenom sild og brisling.

Finnmark: Det var liten deltagelse i fisket som foregikk under gode værforhold og ga flest og best fangster fra bankene. Ukefangsten utgjorde 666,5 tonn, hvorav 502,6 tonn torsk, 95 tonn hyse, 4,4 tonn sei, 22 tonn brosme, 24,6 tonn kveite, 0,7 tonn flyndre, 16,2 tonn steinbit og 1 tonn uer. Det deltok 238 båter med 862 mann. Leverutbyttet ble 468 hl og utbyttet av rogn 13 hl.

Troms: Ukefangsten oppgis til 211 tonn, hvorav 122 tonn torsk, 12,4 tonn brosme, 66,7 tonn hyse, 5,5 tonn kveite, 2 tonn uer, 1,4 tonn steinbit samt litt blåkveite og flyndre.

Levendefisk: Det foregikk ingen levering fra Levendefisklagets distrikt til konsum- og fordelingssentrene i siste uke. Bergen melder å ha mottatt 4 tonn lev. småsei fra Sogn og Fjordane samt 1,5 tonn lev. torsk og 2 tonn lev. småsei fra Hordaland.

Andenes: I løpet av 1½ uke inntil 2. januar er det for Andenes, Bleik og Nordmjele ilandbrakt

Fisk brakt i land i Finnmark i tiden 1. januar — 31. des. 1959

Fiskesort	Mengde	Anvendt til				
		Ising og frysing	Salting	Henging	Hermø tikk	Fiskemel og dyrefor
Skrei	13 474	3 680	2 646	7 148	—	—
Loddetorsk..	52 690	7 982	2 845	241 863	—	—
Annen torsk	21 514	9 111	4 439	47 964	—	—
Hyse	23 458	19 398	14	34 046	—	—
Sei	14 406	2 196	2 733	7 785	—	1 692
Brosme	314	—	—	314	—	—
Kveite.....	483	483	—	—	—	—
Blåkveite ..	722	722	—	—	—	—
Flyndre	347	347	—	—	—	—
Uer	1 245	1 236	9	—	—	—
Steinbit	1 247	1 247	—	—	—	—
Reker	512	42	—	—	470	—
1 I alt	130 412	46 444	12 686	69 120	470	1 692
I alt pr. 31/12-58	144 732	50 811	14 812	79 109	—	—

¹ Lever 93 386 hl. Tran 38 599 hl. Rogn 2 505 hl, hvorav 1 291 hl saltet, 1 214 hl fersk.

² Rotskjær 859 tonn. ³ Rotskjær 6 tonn. ⁴ Rotskjær 278 tonn.

181,3 tonn fisk, hvorav 156,3 tonn sei og 23,3 tonn torsk. Av torsken var ca. 8 tonn skrei. Mesteparten av fisken ble hengt.

Møre og Romsdal: Kristiansund N hadde ferskfisktilgang i uken på 26,4 tonn, som inkluderer 5,3 tonn torsk, 5,1 tonn sei, 1,5 tonn lange, 3,5 tonn brosme, 6,8 tonn hyse og 4138 kg reker.

**Fisk brakt i land i Møre og Romsdal fylke i tiden
1. januar — 31. desember 1959.¹**

Fiskesort	Mengde	Anvendt til				
		Ising og frysing	Salting	Henging	Hermetikk	Fiskemel og dyrefor
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Skrei	57 976	4 630	2 312	417	617	—
Annen torsk....	26 515	2 358	23 430	54	673	—
Sei	10 527	5 313	1 410	3 483	225	96
Lyr	429	428	—	1	—	—
Lange	10 652	1 007	9 635	10	—	—
Blålange	497	—	497	—	—	—
Brosme	6 871	90	4 744	2 037	—	—
Hyse	2 244	2 197	10	2	35	—
Kveite	3 021	3 021	—	—	—	—
Rødspette.....	90	90	—	—	—	—
Marefiyndre....	—	—	—	—	—	—
Ål	11	11	—	—	—	—
Uer	96	87	9	—	—	—
Steinbit.....	—	—	—	—	—	—
Skate og rokke	490	490	—	—	—	—
Håbrann	363	363	—	—	—	—
Pigghå	1 529	1 529	—	—	—	—
Makrellstørje ..	177	177	—	—	—	—
Annen fisk	590	589	—	1	—	—
Hummer	152	152	—	—	—	—
Reker	108	108	—	—	—	—
Krabbe.....	547	77	—	470	—	—
² I alt	72 885	22 717	42 047	6 005	2 020	96
Herav:						
Nordmøre	18 507	6 016	47 865	4 530	—	96
Sunnmøre og Romsdal	54 378	16 701	34 182	1 475	2 020	—

¹ Etter oppgaver fra Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal Fiskerådslag og Håbrandfiskernes Salslag. Omfatter også fisk fra fjerne farvann. Saltfisk er omregnet til sløyd hodekapet vekt ved å øke saltfiskvekten med 72 prosent. ² Lever 17 715 hl.

³ Av dette 9 896 tonn saltfisk: 17 021 tonn råfisk. ⁴ Av dette 3 634 tonn saltfisk: 6 250 tonn råfisk. ⁵ Tran 3 954 hl, rogn 4 484 hl, herav iset 1 968 hl, saltet 2 218 hl, til hermetikk 298 hl.

Sunnmøre og Romsdal: Det var liten drift, men et par seibåter prøvde garnene på havet og tok hver 4500 kg, ennvidere hadde snurrevadbåter en del fangster. Det ble innbrakt 37,8 tonn, hvorav 22 tonn torsk, 10 tonn sei (stor) og 4,5 tonn hyse samt litt hå og lyr.

Sogn og Fjordane: Det ble to driftsdager, hvorav den ene samlet detlakelse fra 50 båter, som tok gode håfangster på vanlig felt. Det ble innbrakt 399 tonn fisk, hvorav 1,9 tonn torsk, 5,8 tonn sei, 2,5 tonn lange, 3,5 tonn brosme, 0,3 tonn hyse, 0,1 tonn kveite og 385,2 tonn pigghå.

Fisk brakt i land i Troms i tiden 1. januar — 31. des. 1959

Fiskesort	Mengde	Anvendt til				
		Ising og frysing	Salting	Henging	Hermetikk	
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Skrei	27 835	1 564	3 145	3 126	—	—
Annen torsk	13 555	7 168	1 997	4 390	—	—
Sei	5 734	1 331	590	3 813	—	—
Brosme	769	18	—	751	—	—
Hyse	2 252	2 068	—	184	—	—
Kveite	234	234	—	—	—	—
Blåkveite ..	948	948	—	—	—	—
Flyndre.....	31	31	—	—	—	—
Uer.....	1 192	1 189	3	—	—	—
Steinbit....	825	825	—	—	—	—
Størje.....	2	2	—	—	—	—
Annen	11	8	—	3	—	—
Reker	970	596	—	—	374	—
I alt ¹	34 358	15 982	5 735	12 267	374	—

¹Inkluderer Tromsø by.

²Tran 2 921 hl, Rogn 3 504 hl, herav saltet 1 004 hl, fersk 2 500 hl.

Hordaland: Utenom de omtalte 3,5 tonn levende fisk ble det innbrakt 1,5 tonn sløyd fisk, 1,5 tonn rund hå og 0,5 tonn reker.

Rogaland: Det opplyses, at det ble islandbrakt 40 tonn fisk.

Skagerakkysten: Ukefangsten oppgis til 30 tonn fisk.

Oslofjorden (Fjordfisk): Det ble islandført 4 tonn fisk.

Håbrann: Det ble islandbrakt 6 tonn.

Skalldyr: Av reker hadde Oslofjorden 2,9 tonn kokte og 1,5 tonn rå, Skagerakkysten 13 tonn kokte og 8 tonn rå, Rogaland 2 tonn kokte og 1 tonn produksjonsreker, Hordaland 0,5 tonn, Kristiansund 4138 kg. Rogaland melder å ha omsatt 500 kg hummer, Skagerakkysten 2 tonn.

Sild og brisling.

Feit- og småsildfisket: Ukens fiske sto i de lokale bruks tegn — der var ingen alminnelig utseiling. I Nord-Norge ble det fisket 6870 hl småsild, hvorav i Finnmark 5050 hl, nemlig på Alta 4250, Bergsfjord 100 og Fraktfjord 700 hl. Troms hadde 820 hl,

Fisk brakt i land i Sogn og Fjordane i tiden 1. januar —
31. desember 1959.¹

Fiskesorter	I alt	Av dette til				
		ising og frysing	salting	heng- ing	herme- tikk	opp- malning
		tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	640	531	102	7	—	—
Sei	1 073	686	21	366	—	—
Lange	1 219	—	1 219	—	—	—
Brosme	593	8	565	20	—	—
Hyse	134	134	—	—	—	—
Kveite	33	33	—	—	—	—
Rødspette	6	6	—	—	—	—
Mareflyndre	—	—	—	—	—	—
Pigghå	23 453	23 398	—	—	—	55
Makrell- sterje	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	—	—	—
Reker	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—
Annen fisk	17	17	—	—	—	—
I alt	27 168	24 813	1 907	393	—	55

¹ Etter oppgaver fra Sogn og Fjordane Fiskesalslag

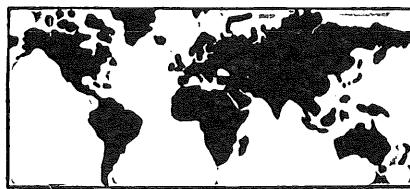
hvorav på Lyngen 400 og Kalfjord 420 hl, mens Nordland hadde 1000 hl, alt på Helgelandsfeltene.

Nord-Trøndelag: Vesentlig 29. des. ble det fisket og opptatt 2460 hl, hvorav 110 hl til salting, 1600 hl (mussa) til hermetikk og 750 hl til frysing.

Buholmsråsa—Stad: Det meldes om fangst og levering av 95 hl småsild til hermetikk.

Sør for Stad ble det ikke tatt sildefangster i uken.

Brisling: Det er ikke meldt om brislingfangster siste uke. Imidlertid meldes det fra Fredrikstad at noen trålere er ute og befinner seg i traktene Halden—Lysekil.

Ut-
landet.

Ny russisk krabbeforedlingfabrikk.

«Leningradskaja Pravda» for 27. november d. å. melder at ved verftet Admiraltejskij Zavod i Leningrad, som bl. a. bygget atomisbryteren «LENIN», ligger for tiden på beddingen den første flytende krabbeforedlingfabrikk. Man er nå i ferd med å montere hovedmaskineriet og maskiner for bearbeiding av krabben.

Dansk fiske i november.

«Fiskeribladet» (desemberutgaven) melder, at værforholdene ikke begunstiget fisket i november, som ga 34 500 tonn, som er halvparten av fangsten i oktober i år og 29 000 tonn mindre enn i november i fjor. Av månedsfangsten ble 4500 tonn innbrakt av svenske fartøy.

Eksporten av ferskfisk utgjorde 8800 tonn mot 13 300 tonn i november 1958 — direkte leveranser i engelske havner ikke medregnet.

Fangsten av flatfisk (rødspette, skrubbe og sandflyndre) utgjorde ca. 3300 tonn, hvorav 2700 tonn rødspette. Den samlede fangst var 1100 tonn mindre enn i november i fjor. Torskefisket ga 1700 tonn eller halvparten av novemberutbyttet i fjor.

Av sild ble det fisket 10 200 tonn, som er 30 000 tonn mindre enn i oktober i år og 26 000 tonn mindre enn i november i fjor. Omrent halvparten av månedsfangsten ble brukt til mel- og oljefabrikasjon.

Under laksefisket i Østersjøen, som foregikk over vidstrakte farvann og bare ble drevet med drivlinjer ble det tatt moderate til jevnt gode fangster av laks av gjennomgående pen størrelse. Til Bornholm ble det innbrakt 110 tonn.

Svenske fiskere tok en million kasser Nordsjø-sild høsten 1959.

«Svenska Västkustfiskaren» foretar i sin utgave for 15. desember en tradisjonell gjennomgåelse av vestkystflåtenes erfaringer under sildefisket i Nordsjøen sommeren og høsten 1959. Av denne fremgår:

Sildefisket i Nordsjøen ble innledet allerede i de første ukene av juni. Det var ved Bressay og Patch de første fangstene ble tatt og de ga ikke anledning til klage. De heldigste hadde etter 2–3 dagers fiske fangster på 600 à 700 kasser.

Da fisket kom helt i gang omkring 20. juli kunne det snart konstateres at sildetilgangen var god også på andre områder av nordre Nordsjøen. De gode forekomster og fordelaktige værforhold, især i begynnelsen av sesongen, bevirket at årets silde-

ATLAS EKKOLODD RCA RADAR

AKSJESELSKAPET
NERA

P.B. 4060

OSLO

Tlf. 461950

N. ANTHONISEN & CO.

ETABL. 1868
BERGEN
Tlf. 13 307

Kjøper av tørrfisk, saltfisk, saltrogn.
Bortleier kjølelager for lettsaltet sild.
Store fryserom. Dypfrysing.

fiske i Nordsjøen ble det beste hittil. Båttallet var 225, som i 1958, men var betydelig mindre enn i de nærmest foregående år.

Høsten 1958 ble det iaktatt gode forekomster av ungsild på forskjellige steder i sydøstre Nordsjøen — især ved Mollybank, Blodengrund og Jubileebank — og tydeligvis er det denne sild som nå har vokset opp og har dannet grunnlaget for sesongens gode svenske sildefiske.

Årene 1956 og 1957 ble fytetrålen prøvet ved høstfisket i Nordsjøen og er senere blitt anvendt mer og mer. I midten av august i år var det særskilt gode forekomster i traktene ved Egersundsbanken og to tredjedeler av flåten skiftet over fra bunn- til fytetrål. Senere skiftet en del lag om igjen til bunntrål, men det er et faktum, at fytetrålen år for år kommer til større anvendelse i det svenske sildefisket.

Direkteleveransene i Tyskland har i 1959 vært av større omfang enn noensinne tidligere. Årets første båt i Cuxhaven leverte 858 kasser der den 30. juni. Leveransene fortsatte til og med november måned med et kortere avbrudd i slutten av oktober, da prisene sank betraktelig på grunn stort tysk trålerfiske. I høst ble det i Tyskland levert 6600 tonn svenskfanget sild delt på 191 fangster. Dette er fire ganger mer enn i fjor, mens tidligere toppleveranse fant sted i 1955 med 6500 tonn.

I Storbritannia har 60 svenske fiskebåter levert 1730 tonn sild i år, hvilket er omtrent som i fjor, men mindre enn i de nærmest foregående årene.

De første betydeligere leveringene i Sverige fant sted 13. juli, da 11 båter kom inn med 4500 kasser sild. Frem til 1. desember var det fra Nordsjøen hjemført 16 635 tonn. Heri inngår 2120 tonn sjøsaltet sild, som er det minste saltsildkvantum på flere år. Bare 23 båter drev sjøsalting i år mot 58 i fjor. Årets samlede tilførsel på 16 635 tonn sammenlikner seg med 10 500 tonn i fjor og 23 000 tonn i 1957.

I Danmark har svenske fiskefartøyer i tiden juli–oktober levert 20 400 tonn sild eller 6000 tonn mer enn i 1958. Hvor meget herav som er Nordsjøsild og hvor meget annen sild vites imidlertid ikke.

Et sammendrag av høstens sildelandinger ute og hjemme gir et resultat på 45 358 tonn (= 1 000 700 kasser à 45 kilo) mot 27 512 tonn (610 100 kasser) i 1958.

I disse tall er Skageraks- og Kattegatssild levert i svenske havner ikke medregnet, heller ikke brisingleveranser hverken i Sverige eller Danmark.

Bemerkelsesverdig for årets svenske sildefiske er at antallet båter har minket med 25 à 30 siden 1956 og 1957, samt den avtakende interesse for sjøsaltingen. Begge disse tendenser kan imidlertid forklares. Den mindre deltagelse i nordsjøfisket har sin årsak delvis i et ganske utbytterikt sildefiske i Skagerak og Kattegat denne høst, samt delvis i en stedfunnen betydelig økning av deltagelsen i rekefisket.

Den minkende interesse for sjøsaltingen kan forklares ved at lønnsomheten ikke står i forhold til det særdeles hårde arbeidet.

Canadisk rederi kontraherer tre trålere i Nederland.

Ifølge «De Visserijwereld» nr. 51/52 1959 har det kanadiske rederi Booth Fisheries Canadian Company kontrahert tre trålere ved det hollandske verft D. en Joh. Booth N. V., Alphen a/d Rijn. Kontrakten ble opprettet som følge av de gode erfaringer en har med en del nederlandske skip og bortsett fra mindre forandringer blir nybyggingsene søsterskip til de nederlandske trålere KW

171 — «Jan Maria» samt SCH 261 og får følgende hovedmål: Lengde overalt 40,50 m, bredde 7,50 m, dybde 3,80 m.

Fartøyene blir utstyrt med hovedmotorer av fabrikat «Industrie» type 6D70 på 680 hk og hjelpmotor av samme fabriks-type 6D41 på 225 hk samt ytterligere med en 40 hesters «Lister»-motor. Videre utstyres samtlige skip med «Liaaen» vridpropeller samt hydraulisk vinsj og styremaskin levert av «Rekab», Groningen. Fartøyene bygges etter Lloyds regler med isførsterkning og overensstemmende med Canadian Steamship Inspections bestemmelser.

Britiske fiskebåter registreres i Eire.

«The Fishing News» for 18. desember opplyser, at engelske, skotske og Nord-irske fiskefartøyer blir registrert i havner i Eire for å kunne drive fiske innenfor republikkens territoriale farvann.

Det har hersket en viss fiendtlig stemming blant lokale mannskaper i forbindelse med disse «bekvennelighetsregistreringer» og spesielt når skipperne og eierne ikke har til hensikt å bosette seg i Eire. Imidlertid har noen av skipperne på de nylig registrerte båter besluttet å slå seg ned i republikken og akter å gå inn for tråling etter bunnfisk utenom sildsesongen.

Flere av disse båter arbeider nå fra Dunmore East, hvor første fase av sildsesongen nærmer seg slutten etter uker med store ilandbrakte fangstmengder, hyppig små priser og dårlig vær.

I uken til 12. desember lå 50 fartøyer klar til drift fra havnen, men været holdt dem oftest inne. Faktisk var flere dager gåttapt til da i denne sesongen enn i hele forrige. Likevel har mar-

KELVIN HUGHES

RADAR TYPE 14/9 med 48 n. mil maks. avstand er det sterkeste og mest driftssikre anlegg for fiske og kystfartøyer.

*

ASDIC MK 2 er spesialbygget på grunnlag av årelange prøver og erfaringer.

*

Ekkolodd-seriene MS 28 - MS 29 - MS 30 dekker alle behov for alle fartøytyper.

Forespør våre representanter.

Ingeniørforretningen ATLAS A/s

Sentralbord 4271 60 O S L O

Ø. Vollgate 7

kedet ofte vært overkastet og prisene kommet ned i 40 sh. pr. cran. Kjøperne har ikke rådd med de innkomne mengder og fisket er iblant blitt innstillet gjennom avtale.

Hollenderne har alltid vært de største kjøpere og har selv sørget for forsendelsen til Holland av deres innkjøp. Men denne sesong har fisket i Kanalen og på Minch delvis tilfredsstillet etterspørsmålet deres.

Vesttyskerne øker sine innkjøp og sendte forrige uke en lastebåt til Dunmore etter sild. Transporten til britiske sentra er fremdeles lite tilfredsstillende.

Storbritannias eldste og største hermetikkfirma over på nye hender?

«The Fishing News» melder 11. desember at et tilbud om overtakelse av Crosse & Blackwell Ltd., landets største og eldste hermetikkfirma, skal være fremsatt av et amerikansk firma. Forslaget går ut på overtakelse av C. & B.-aksjene til 72 sh. stykket og totalverdiens av tilbuddet skal dreie seg om £ 9 700 000. Det er utstedt i alt 2 700 000 aksjer og de ble den 8. desember notert på aksjebørsen i 54 sh. 9 d.

Selskapets hovedfabrikk ligger i Peterhead og firmaet er den største arbeidsgiver i byen. Etter brand i 1930 ble fabrikken gjenoppbygget og reorganisert ad moderne linjer. I forløpne år er fabrikkanlegget utvidet med et fryselaager.

Den 24. desember melder samme tidsskrift, at det er blitt fremsatt nok et bud på Crosse and Blackwell (Holdings) Ltd., nemlig 82 sh. pr. aksje. Denne gang stammer tilbuddet fra Fisons, Ltd., mens det foregående ble fremsatt av Nestle's sammenslutningen. Fisons tilbud innbefattet over £ 11 mill.

Fisons opplyser at de i noen tid har overveiet en betraktelig utvidelse av deres interesser i næringsmiddelindustrien. De opplyser å ha til hensikt å føre Crosse & Blackwells forretninger som særskilt foretakende under eget styre og at Crosse & Blackwells goodwill således skulle bibeholdes.

«Fairtry III» sjøsatt.

Den 17. desember ble «Fairtry III» sjøsatt av Wm Simons & Co. Ltd., Renfrew. Under en tale etter sjøsettingen uttalte adm. direktør David Crawford i Simons, at det nye skip hadde samme skrog og dimensjoner som «Fairtry II», men at det rommet i seg en rekke forbedringer, som ville gjøre det til verdens fremste fiskefartøy.

Som sitt søsterskip skal «Fairtry III» drive hekktråling og er beregnet for tokt av 3 måneders varighet. Skipets lengde er 235 fot mellom perpendikulærene. Det har dieselelektrisk maskineri og fremdriftsmotorene yter 2000 a.h.k. ved 130 omdreininger.

«Fairtry III» er utstyrt med de mest moderne fiskefileterings- og tilvirkingsmaskiner, som innbefatter forbedringer og tilføyel-

ser til installasjonene ombord i «Fairtry II». Dette innbefatter en «Baader 38» for filetering av rund fisk av storrelse 12 til 24 tommer. Med tre operatører tilvirker maskinen 30–40 fisk pr. minutt. Andre maskiner er Baader 99, Baader 338 og Redfish Unit Baader 150.

Direktør Harper Gow i Salvesen & Co., Leith, som er eiere av de tre Fairtryer, uttalte etter sjøsettingen, at «Fairtry II» nå hadde fullført to vellykte turer og viste seg å være et fint skip. Det hadde allerede produsert en rekord i fangster i forhold til fangsttimer, som lå nest best an i verden og ville komme til å gjøre det enda bedre. («The Fishing News»).

East Anglia-sesongen.

Sluttutbyttet ble 46 435 crans, verdi £ 326 795 mot 59 917 crans og £ 454 955 i fjor. Anvendelsen var: Fersk 13 762 crans (25 943), redded 11 856 crans (15 106), frosset 11 700 crans (9011), kippered 4211 crans (5955), marinert 3018 crans (2692), hermetisert 433 crans (829), mel og olje 852 crans (252), saltet 540 crans (106), pet food 0 (23). («The Fishing News»).

BRIDPORT INDUSTRIES LTD. BRIDPORT, DORSET

**Spesialister syntetisk fiskegarn
og notlin
Doble og enkle knuter**

EKTE BORNEO CATECHUE
impregnerer ypperlig og setter den rette farge på neter og garn
WESTLANDSKE DESTILLATIONSVERK A/S
BERGEN

MARCONI
det store navn
i radio –
NORSK MARCONIKOMPANI A.S.

ALEXANDER & WOOD (IMPORTERS) LTD.
NEWCASTLE
Tel.adr.: Fish Newcastle
Alle sorter fersk og frossen fisk

Melding fra Fiskeridirektoratets kontor for driftsøkonomiske undersøkelser.

Lofotfiskets lønnsomhet 1959

Ved sekretær *Georg Oppedal*.

I.

I denne melding skal en gi resultatene av den driftsøkonomiske undersøkelse for lofotfisket 1959.

Undersøkelsen gjelder bruksartene garn, line og juksa, og er basert på frivillig innsending av et oppgjørsskjema som ble delt ut til fiskerne gjennom oppsynet. Bruk som har fisket med flere redskapslag, eksempelvis både line og juksa, er ikke med i undersøkelsen. Det samme gjelder bruk som fisket med snurrevad. Notfisket var forbudt i Lofoten i 1959.

Denne undersøkelse er den 22. i rekken av de årlige undersøkelser for lofotfisket.

II.

Fangstresultater og deltagelse.

Fisken sto høyt i sjøen og uvanlig nær land under lofotfisket 1959, men uvær i begynnelsen av sesongen gjorde at fiskerne ikke kunne dra full nytte av disse gunstige forhold under innsiget som fant sted i februar og de første dager av mars. Særlig juksafiskerne hadde på grunn av dårlige værforhold mange hele og delvise landliggedager.

Fisket slo best til i øst- og midtlofoten, noe dårligere for vestlofoten og Værøy, og var dårligst for Røst.

Til tross for dårlige værforhold oversteg fangst-

resultatet i 1959 foregående års resultat med vel 10.000 tonn og noe over 9 mill. kroner. I alt ga fisket 44 177 tonn (herav med snurrevad 428 tonn) til en førstehåndsverdi av 43,6 mill. kroner. Sett i forhold til gjennomsnittsfangsten i 9-års perioden

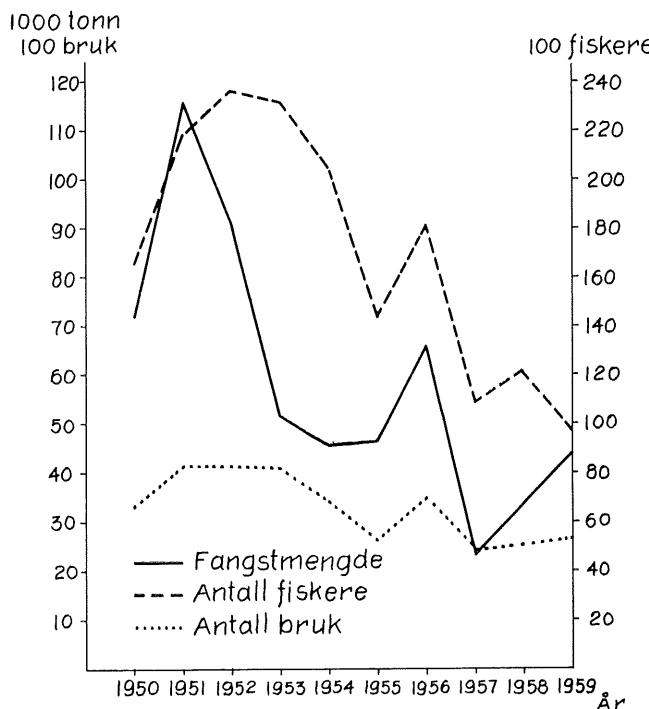

Fig. I. Fangstmengden og deltagelsen
i Lofotfisket i årene 1950-1959

Tabell 1. Deltakelsestall, fangstmengde og fangstverdi for lofotfisket i årene 1953—1959.

	Deltaking ¹		Fangstmengde			Fangstverdi i alt ² Mill. kr.
	Bruk	Fiskere	I alt tonn	Pr. bruk tonn	Pr. fisker tonn	
Garn	981	5 228	25 355	25,8	4,8	—
Line	517	1 780	13 404	25,9	7,5	—
Juksa	1 137	2 787	4 990	4,4	1,8	—
I alt 1959	2 635	9 795	43 749 ³	16,6	4,5	43,6
I alt 1958	2 511	12 125	33 841	13,5	2,8	34,4
« 1957	2 428	10 812	23 043	9,5	2,1	20,7
« 1956	3 459	18 033	65 921	19,1	3,7	53,7
« 1955	2 621	14 437	46 364	17,7	3,2	45,5
« 1954	3 404	20 441	45 773	13,4	2,2	39,4
« 1953	4 057	23 192	51 716	12,7	2,2	44,5

¹ Ved hovedoppstellingen, i 1959 pr. 22. mars. ² Det foreligger ikke eksakte oppgaver over fangstverdien fordelt på bruksart. ³ I tillegg ble tatt med snurrevad 428 tonn.

1950–58, 60.585 tonn, utgjorde kvantumet i 1959 om lag 73 prosent. Deltakelsen i fisket i 1959 var imidlertid bare noe mer enn det halve av gjennomsnittet for denne periode. Fangstmengdens og deltakelsens størrelse i årene 1950–1959 er framstilt grafisk i fig. 1.

Ved hovedopptellingen 22. mars 1959 var det til stede i Lofoten 9795 fiskere og 2635 bruk (se tabell 1). I forhold til 1958 er dette en nedgang i antall fiskere på 2330, men en økning i bruksantallet på 124. Den ulike utvikling i tallene skyldes at det i motsetning til året før ikke deltok notbruk i 1959.

De 2635 brukene fordeler seg med 981 på garnbruk, 517 på linebruk og 1137 på juksabruk. Fra

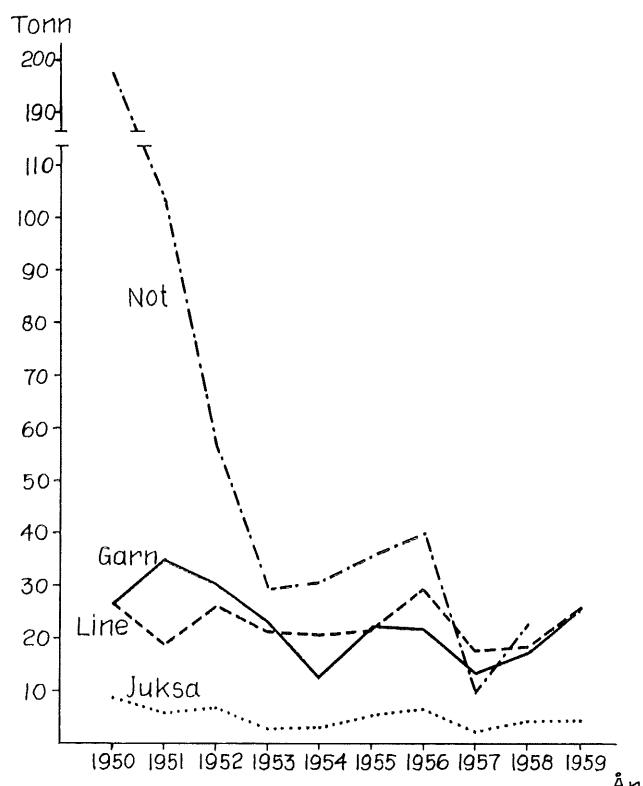

Fig. 2. Fangstmengden pr. bruk i årene 1950–1959.

1958 til 1959 var det en økning i antall garnbruk på 120. Deltakelsen i linefisket var om lag den samme i de to år, mens juksabrukenes antall økte med 273.

Fangstmengdenes fordeling på bruksart fremgår av tabell 1. Av totalfangsten ble 57,4 prosent fisket med garn, 30,3 prosent med line og 11,3 prosent med juksa. Om lag 1 prosent av fangstmengden ble tatt med snurrevad.

Garnbruk og linebruk hadde om lag like stor fangstmengde pr. bruk i 1959, ca. 26 tonn. Fra 1958 var det en økning i fangstmengden pr. garnbruk på 8,6 tonn, og pr. linebruk på 7,5 tonn. Regner en fangstmengden pr. fisker, ligger linebruk godt over garnbruk, med 7,5 tonn mot 4,8 tonn for garn. Juksabrukenes hadde en fangstmengde på 4,4 tonn pr. bruk, om lag det samme som i 1958, eller 1,8 tonn pr. fisker. Av fig. 2 fremgår det hvorledes fangstmengden pr. bruk har variert for de ulike bruksarter i årene 1950–1959.

Alt fra fiskets begynnelse ble fisken betalt høyere enn den stipulerte minstepris. Fra fisket tok til og til i slutten av februar ble sløyd fisk betalt med 80–85 øre pr. kg, lever med omkring 45 øre pr. l og rogn for det meste med kr. 1 pr. l. For hoder av 1000 kg fisk var prisen for det meste kr. 10. Fra slutten av februar begynte prisen på fisken å gå oppover. I midten av mars var den kommet opp i 85–90 øre, og i slutten av måneden var prisen jevn over 90 øre. Fra begynnelsen av april og til fiskets slutt varierte prisen stort sett mellom 90 og 98 øre pr. kg.

III.

Representasjon.

Tabell 2 viser hvor mange oppgjørsskjemaer undersøkelsen for hver bruksart bygger på i 1959. Av alle bruk som var til stede ved hovedopptel-

Tabell 2. Deltakelse, fangstresultater m. m. for bruk i alt og bruk i undersøkelsen. Representasjonsprosent.

	Garnbruk	Linebruk	Juksabruk
Antall bruk i alt (pr. 22/3–59)	981	517	1 137
« « i undersøkelsen	91	48	82
« « « i prosent av alle bruk	9,3	9,3	7,2
Fangstmengde pr. bruk i alt.....tonn	25,8	25,9	4,4
« « « i undersøkelsen	36,8	26,2	6,4
Fangstmengde pr. ukeverk i alt kg	652	731	263
« « « i undersøkelsen	593	671	213
Antall mann pr. bruk i alt ¹	5,3	3,4	2,5
« « « i undersøkelsen	5,9	3,4	3,3

¹ Ved hovedopptellingen 22. mars 1959.

lingen utgjør brukene i undersøkelsene for garnbruk og for linebruk begge 9,3 prosent. Represen-tasjonen for juksabruk var noe svakere, 7,2 prosent.

I tabellen har en stilt sammen fangstmengden pr. bruk i alt og fangstmengden pr. bruk i undersøkelsen. For bruksartene garn og juksa ligger fangstmengden pr. bruk i undersøkelsen betydelig over fangstmengdene pr. bruk i alt, mens det for linebruk er god overensstemmelse.

En skal her for hver bruksart se på hva som kan være årsak til den forskjell i fangstresultatet som er påvist. Videre vil en vurdere hvilken innflytelse denne forskjell har på utsagnskraften av de driftsresultater undersøkelsen viser.

For *garnbruk* antas forskjell i driftstid å være hovedårsaken til at brukene i undersøkelsen oppnådde større samlet fangstmengde pr. bruk enn gjennomsnittlig for alle garnbruk. Det foreligger

Tabell 3. *Garn-, line, og juksabruk, Inntekter, kostnader, driftsresultat m. v.*

	Garnbruk	Linebruk	Juksabruk
Antall bruk i undersøkelsen	91	48	82
<i>Gjennomsnittstall br. bruk :</i>			
A. Farkost, mannskap, varighet, fangstresultat:			
1. Farkostens lengde i fot	40,4	31,8	32,5
2. Antall mann	5,9	3,4	3,3
3. Antall redskapseiere	5,6	3,3	3,3
4. Fiskets varighet i uker ¹	10,5	11,5	9,1
5. Fangstmengde i kg (sløyd fisk)	36 767 Kr.	26 221 Kr.	6 400 Kr.
B. Driftsinntekter:			
1. Driftsinntekter i alt (bruttofangst)	34 505	25 245	6 040
Herav til:			
2. Farkosten	9 200	8 865	1 970
3. Redskapen	10 020	3 530	365
4. Mannskapet	15 285	12 850	3 705
C. Driftsresultat for farkosten:			
1. Bruttoinntekt (B 2)	9 200	8 865	1 970
2. Kostnader	5 200	5 755	2 590
Herav:			
a. Sesongkostnader:			
Drivstoff	1 105	695	625
Agn	—	2 815	70
Diverse	345	215	80
b. Andel av årskostnader:			
Assuranse	400	230	215
Vedlikehold	1 350	650	550
Avskrivning	2 000	1 150	1 050
3. Driftsoverskott ²	4 000	3 110	÷ 620
D. Driftsresultat for redskapen:			
1. Bruttoinntekt (B 3)	10 020	3 530	365
2. Kostnader (vedlikehold og avskrivning)	4 850	3 000	365
3. Driftsoverskott ²	5 170	530	0
4. Netto redskapslott (D 3 : A 3)	925	160	0
E. Driftsresultat for mannskapet:			
1. Mannskapets arbeidsinntekt (B 4)	15 285	12 850	3 705
2. Herav lønnsinntekter	770	280	5
3. Mannskapets lottinntekt	14 515	12 570	3 700
4. Mannslott (fiskerlott) ³	2 600	3 810	1 120
5. Mannslott pr. uke	250	330	125
F. Mannslott + netto redskapslott	3 525	3 970	1 120

¹Regnet fra lottmannskapet gikk ombord før fisket til det gikk fra borde etter endt fiske. ²Renter av kapitalen ikke fratrukket. ³Det er ikke gjort fradrag for proviantutgifter.

ikke eksakte oppgaver over driftstiden for alle garnbruk, men på grunnlag av andre data som er kjent har en beregnet driftstiden til 7,5 uker. Dette er 3 uker kortere driftstid enn garnbruken i undersøkelsen hadde. I tillegg må en regne med at også forskjell i bruksstørrelse kan ha hatt innvirkning. Målt etter antall mann pr. bruk var nemlig de undersøkte garnbruk gjennomgående noe større enn alle garnbruk, og undersøkelsen viser at fangstmengden for garnbruk øker med bruksstørrelsen. Det er imidlertid grunn til å anta at forskjellen i driftstid har vært mest utslagsgivende.

Av tabell 2 vil en se at de undersøkte bruk gjennomsnittlig hadde mindre fangstmengde pr. ukeverk enn alle garnbruk. Dette forhold mener en bør sees i sammenheng med de spesielle fangstforhold som rådet under lofotfisket 1959. I februar og først i mars var fisket sterkt hindret av dårlige værforhold. Brukene i undersøkelsen, som hadde gjennomsnittlig 10,5 ukers driftstid og således nesten full sesong i Lofoten (fra oppsynet ble satt til det ble hevet), er dermed blitt berørt av de dårlige fangstforhold de første ukene i sesongen. En rekke bruk, som bare i mindre utstrekning er kommet med i undersøkelsen, har derimot hatt atskillig kortere driftstid, antakelig fordi de først har tatt til med fisket et stykke ut i sesongen. Disse bruk har vært mindre værhindret i løpet av den driftstid

de har hatt, og således fisket bare i den gunstigste fangstperioden.

En har her pekt på at de undersøkte brukene jamt over er større og har hatt lengre driftstid enn alle garnbruk som deltok i lofotfisket, og at de derfor også har oppnådd større gjennomsnittsfangst (og fangstintekt) enn alle garnbruk. Bruksstørrelsen og driftstiden har imidlertid betydning ikke bare for fangstresultatet, men også for kostnadenes størrelse. Da driftsinntektene — ifølge undersøkelsen for 1959 — økte i sterkere grad med bruksstørrelsen enn kostnadene, regner en imidlertid med at den skjevhetsgraden som er til stede i representasjonen alt i alt har bevirket at undersøkelsen viser et noe for gunstig bilde av garnfiskets lønnsomhet i sesongen.

For *linebruk* i undersøkelsen var den gjennomsnittlige fangstmengde omtrent den samme som for *linebruk* i alt. Det var heller ingen forskjell i bruksstørrelsen, målt etter antall mann pr. bruk. Derimot hadde de undersøkte bruk gjennomsnittlig 1 ukes lengre driftstid enn alle *linebruk*. — Fangstmengden pr. ukeverk ble derfor noe mindre for de undersøkte bruk enn for *linebruk* i alt.

Med unntak av den skjevhetsgraden som er nevnt for driftstiden, må de undersøkte *linebrukene* sies å være bra representative og skulle gi et godt bilde av driftsresultatene for denne bruksart.

For *juksabruk* i undersøkelsen var den gjennoms-

Tabell 4. *Garn-, line- og juksabruk. Inntekter, kostnader m. v. regnet i øre pr. kg råfisk.*

	Garnbruk	Linebruk	Juksabruk
1. Driftsinntekter	93,8	96,3	94,4
Herav til:			
a. Farkosten	25,0	33,8	30,8
b. Redskapen	27,2	13,5	5,7
c. Mannskapet	41,6	49,0	57,9
2. Farkostenes kostnader	14,1	22,0	40,5
a. Sesongkostnader:			
Drivstoff	3,—	2,7	9,8
Agn	—	10,7	1,1
Diverse	0,9	0,8	1,2
b. Andel av årskostnader:			
Assuranse	1,1	0,9	3,4
Vedlikehold	3,7	2,5	8,6
Avskrivning	5,4	4,4	16,4
3. Farkostens driftoverskott (1a ÷ 2)	10,9	11,8	÷ 9,7
4. Redskapens kostnader (vedlikehold og avskrivning)	13,2	11,4	5,7
5. Redskapens driftoverskott (1b ÷ 4)	14,0	2,1	0
6. Netto redskapslott	2,5	0,6	0
7. Mannskapets arbeidsinntekt (1c)	41,6	49,0	57,9
8. Mannslott	7,1	14,5	17,5
9. Mannslott + netto redskapslott	9,6	15,1	17,5

snittlige driftstiden 9,1 uker mot gjennomsnittlig bare 6,7 uker for alle juksabruk. Bruksstørrelsen var likeledes jamtover større for de undersøkte bruk enn for juksabruk i alt. Denne forskjell i driftstid og bruksstørrelse har ført til at fangstmengden og inntekten pr. bruk i undersøkelsen ligger vesentlig over gjennomsnittet for alle juksabruk. På den annen side må en anta at forskjellen i driftstid og bruksstørrelse gjør at også kostnadstallene jamtover ligger høyere for de undersøkte bruk enn for alle. Det er imidlertid ikke grunn til å tro at disse høyere driftskostnader helt ut motsvarer de høyere driftsinntekter. En kan derfor regne med at undersøkelsen for juksa stort sett gir et noe for gunstig bilde av driftsresultater for denne bruksart i 1959.

IV.

Driftsresultater m. m. for garn-, line- og juksabruk.

I tabell 3 er det gitt inntekts- og kostnadstall m. v. fra undersøkelsen for garn-, line- og juksabruk.

Farkostens og redskapens driftsoverskott framgår henholdsvis av punktene C 3 og D 3 i tabell 3. Disse tall viser hvor mye det var igjen av driftsinntekten til forrentning av farkost- og redskapskapitalen etterat det er gjort fradrag for kostnadene og mannskapsparten. Under punkt E i tabellen er det gitt tall som viser driftsresultatet for mannskapet.

Farkostens kostnader er i tabell 3 ført opp samlet under punkt C 2, men er også fordelt på hovedgruppene sesongkostnader (C 2 a) og andel av års-kostnader (C 2 b).

Sesongkostnadene er i tabellen spesifisert på postene drivstoff, agn og diverse. Størrelsen av disse kostnader er oppgitt av fiskerne på oppgjørsskjemaet.

På oppgjørsskjemaet har fiskerne også gitt opp de årlige beløp som er gått med til assuranse og vedlikehold av farkosten. Avskrivningen på farkosten er derimot beregnet på grunnlag av oppgave over farkostens gjenanskaffelsesverdi og en antatt levetid på 20 år. Lofotfisket er belastet for like mange prosent av farkostens årskostnader som driftstiden i lofotfisket utgjør av farkostens samlede driftstid i året.

Redskapskostnadene (vedlikehold og avskrivning) som er ført opp under punkt D 2 i tabell 3, bygger i hovedsaken på fiskernes egne oppgaver. Utgifter til vedlikehold av redskaper er således oppgitt av fiskerne på oppgjørsskjemaet. Avskrivningene på redskapen er for garn- og linebruk beregnet på grunnlag av anskaffelsesverdien, slik den er oppgitt på oppgjørsskjemaet, og en antatt levetid på henholdsvis 5 og 1,5 år.

I tidligere undersøkelser regnet en med en levetid for garna på 4 år. Denne levetid refererte seg til

Tabell 5. *Garnbruk i undersøkelsen. Driftsresultater, fiskets varighet, deltaking m. m. etter farkostens lengde.*

	Farkostens lengde i fot				Alle grupper
	20–29,9	30–39,9	40–49,9	50–60 ¹	
Antall bruk i undersøkelsen	16	28	26	21	91
<i>Gjennomsnittstall pr. bruk :</i>					
A. Varighet, mannskap, utrustning, fangstresultat:					
1. Fiskets varighet (døgn)	73	77	83	56	74
2. Antall sjøværsdager	36	42	44	31	39
3. Antall mann	2,2	4,9	7,2	8,3	5,9
4. Antall garn pr. bruk	38	82	123	129	97
5. « i lenken	28	55	72	86	62
6. Fangstmengde i altkg	15 270	32 199	49 908	42 969	36 767
7. « pr. sjøværsdag	436	743	1 128	1 402	922
8. « pr. mann	6 941	6 571	6 932	5 177	6 232
B. Enkelte driftsresultater:					
1. Driftsinntekter i alt (brutto fangst)kr.	14 200	30 400	47 100	39 900	34 500
2. Kostnader i alt ² «	3 800	8 400	12 800	13 200	10 100
3. Farkostens driftsoverskott	2 200	3 500	6 150	4 000	4 000
4. Netto redskapslott	950	1 050	1 050	650	925
5. Mannslott ³	2 750	2 800	2 875	2 100	2 600
6. « pr. uke	260	260	240	260	250
7. Mannslott + netto redskapslott	3 700	3 850	3 925	2 750	3 525

¹ En farkost er på 65 fot. ² Unntatt renter på kapitalen og eksklusiv proviantutgifter og hyrer. ³ Det er ikke gjort fradrag for proviantutgifter.

garn av hamp eller bomull. Den samme levetid ble imidlertid også nyttet ved beregning av avskrivning på nylongarn, idet det ikke var vunnet erfaring for hvor lang levetid en kunne regne med for slike garn. Etterat nylongarn nå har vært nyttet noen år ble det på oppgjørsskjemaet for 1959 spurt om antatt levetid. Skjemaene viser at i de tilfeller hvor det på det nåværende tidspunkt var mulig å angi en levealder for garn av nylon, ble denne som regel satt til 5 år.

Når det gjelder juksabruk, er de samlede redskapskostnader satt lik utgiftene til kjøp av nye redskaper til årets lofotfiske pluss utgiftene til redskapsvedlikehold m. m. under fisket.

I oppgjørene for de enkelte bruk er det vanlig at noen av utgiftene dekkes som fellesutgifter, det vil si at de kommer til fradrag i bruttoinntekten før delingen mellom farkost, redskap og mannskap. Nå varierer det imidlertid hvilke utgifter som innår som fellesutgifter, alt etter de ulike oppgjørs-metoder. For å få tall som er sammenliknbare har det derfor vært nødvendig å foreta visse overføringer av de utgifter som i oppgjørene er ført som fellesutgifter. Fellesutgifter som vedrører redskapen er således blitt belastet redskapsparten, mens fellesutgifter som vedrører farkostens drift er belastet farkostparten. Til gjengjeld har farkosten og redskapen fått seg tillagt tilsvarende større part av bruttofangsten. Fellesutgiftene proviant og hyrer er ført til inntekt for mannskapet. Disse overføringer er forklaringen på at det ikke forekommer noen særskilt post «Fellesutgifter» i tabellene. Etter den omregningsmetode som er nyttet vil bruttopartene avvike fra de faktiske oppgjør, mens farkostens og redskapens driftsoverskott er upåvirket av omregningen.

I tabell 4 har en regnet inntektene og kostnadene, slik de fremgår av tabell 3, i øre pr. kg råfisk. En vil da se hvor stor del av råfiskprisen inklusiv biprodukter som gikk med til dekning av kostnadene, hvor meget det ble igjen av bruttoprisen som driftsoverskott til farkosten og redskapen, og hvor meget mannskapet fikk av kiloprisen.

I de følgende avsnitt skal en omtale resultatene av undersøkelsene for hver enkelt bruksart.

Garnbruk.

Garnbrukene i undersøkelsen hadde en fangstmengde pr. bruk på 36.767 kg, og en driftsinntekt på kr. 34.505. Regnet pr. kg gir dette en gjennomsnittspris på 93,8 øre (se tabell 4). Fangstmengden og fangstverdien pr. bruk var atskillig større i 1959 enn i 1958, henholdsvis 12.530 kg og kr. 11.390.

Denne driftsinntekt ga et driftsoverskott til farkosten på kr. 4.000, idet farkostens andel av driftsinntekten var på kr. 9.200 og farkostens samlede kostnader eksklusiv renter av kapitalen utgjorde kr. 5.200.

Tabellen viser sammensetningen av kostnadene. Driftsresultatet i 1959 var atskillig bedre enn i 1958 som ga et driftsoverskott på kr. 2.360 til farkosten.

Regner en farkostens driftsoverskott i prosent av den kapital som er investert i farkosten, finner en den forrentning lofotfisket ga til farkostkapitalen. Som uttrykk for farkostkapitalen er nyttet antatt salgsverdi av farkosten. Denne er skjønnsmessig satt til halve gjenanskaffelsesverdien. Farkostene blir imidlertid nyttet også i andre fiskerier, eller annen virksomhet enn lofotfisket. En finner det derfor rimelig å forutsette at lofotfisket skal forrente bare en viss del av farkostkapitalen, nemlig en så stor del som farkostens driftstid i lofotfisket utgjør av farkostens samlede driftstid i året. I 1959 utgjorde denne del 40 prosent. Beregningen viser en forrentning til farkosten i 1959 på hele 20 prosent. Dette er et atskillig gunstigere resultat enn i de nærmest foregående år. Regnet i gjennomsnitt for de 4 siste år var forrentningen til farkosten 12 prosent.

Som påpekt også i undersøkelsen for foregående år, bør en ved vurderingen av disse og de følgende forrentningsprosenter ha i erindring at lofotfisket for mange av de deltakende farkoster er et hovedfiske som må gi relativt høy forrentning av kapitalen for å kunne kompensere en lav eller manglende forrentning i den øvrige virksomhet farkosten driver i løpet av året.

Det ble et betydelig driftsoverskott til redskapen i 1959, nemlig kr. 5.170 eller nesten 4 ganger så stort som i 1958. Da det var gjennomsnittlig 5,6 redskapseiere pr. bruk ble nettoredskapslotten kr. 925 pr. redskapseier.

Tabell 6. Garnbruk i undersøkelsen fordelt etter farkoststørrelse og brutto fangstverdi.

Fangstverdi	Antall bruk	Farkostens lengde i fot			
		20-29,9	30-39,9	40-49,9	50-60 ¹
0 – 9 999 kr.	6	5	1	—	—
10 000 – 19 999 «	11	7	3	—	1
20 000 – 29 999 «	17	3	8	5	1
30 000 – 39 999 «	24	1	10	3	10
40 000 – 49 999 «	17	—	5	6	6
50 000 – 59 999 «	9	—	1	7	1
60 000 – 69 999 «	5	—	—	4	1
70 000 og over «	2	—	—	1	1
I alt	91	16	28	26	21

¹ En farkost i denne størrelsesgruppen er på 65 fot.

Også for redskapskapitalen har en søkt å beregne forrentningen for sesongen 1959. En slik beregning blir svært usikker, blant annet fordi redskapen vanligvis ikke får egen part ved oppgjøret. I undersøkelsen har en likevel skilt ut egen redskapspart ved å gi redskapen 40 prosent av den felles mannskaps- og redskapspart. Det er heller ikke kjent i hvilket omfang garna eventuelt nyttet også i andre fiskerier enn lofotfisket. I denne beregning har en forutsatt at garna nyttet bare i lofotfisket, og har derfor regnet med at lofotfisket må forrente hele redskapskapitalen. Denne kapital er uttrykt ved garnas antatte salgsverdi, som skjønnsmessig er satt like halve anskaffelsesverdien.

En beregning som bygger på disse forutsetninger viser at forrentningen til redskapen i 1959 var meget høy, om lag 56 prosent. Tilsvarende beregninger som er foretatt for tidligere år viser at det kan være store svingninger i redskapsforrentningen fra det ene året til det annet. I gjennomsnitt for de 4 siste år var redskapens forrentning ifølge disse beregninger 18,3 prosent, mot 5,6 prosent i gjennomsnitt for årene 1956, 1957 og 1958.

For garnbruk utgjorde mannskapets arbeidsinntekt i 1959 i alt kr. 15.285. Av dette var kr. 770 lønnsinntekter i form av kokkhyre og bøterhyre. Trekker en lønnsinntektene fra mannskapets arbeidsinntekt, gjenstår det et beløp på kr. 14.515

som er mannskapets lottinntekt. Med 5,6 lottakere pr. bruk ble mannlotten i 1959 kr. 2.600 mot i 1958 kr. 1.800. Driftstiden var 10,5 uker, og mannlotten pr. uke ble derfor kr. 250. Det er vanlig at mannskapet på garnbruk eier redskapen og således også får redskapslott. Summen av mannlotten og netto-redskapslotten utgjorde i 1959 kr. 3.525, mot kr. 2.070 i 1958.

Av det foregående vil det fremgå at garnfisket i 1959 ga farkosteieren en driftsinntekt atskillig større enn det som gikk med til dekning av farkostens kostnader. Det kan likevel være av interesse å se hvor stor fangstmengde «gjennomsnittsfarkosten» i undersøkelsen måtte haft om farkostens kostnader, eksklusiv renter, akkurat skulle bli dekket. En beregning viser at fangstmengden da måtte vært om lag 17.500 kg.

Ovenfor har en sett på de gjennomsnittlige driftsresultater, slik de var for alle garnbruk i undersøkelsen. I tabell 5 vil en se hvorledes driftsresultatene m. v. var for de ulike bruksstørrelser. Tallene i tabell 5 antas å være mindre sikre enn de tilsvarende tall for alle bruk i undersøkelsen, men skulle likevel kunne vise hvorledes driftsresultatet i hovedtrekk varierte med brukets størrelse.

Det er et gjennomgående trekk i tabellen at fangstmengden, kostnadene og farkostens driftsoverskott øker med bruksstørrelsen. Rett nok var total-

Tabell 7. Linebruk i undersøkelsen. Driftsresultater, fiskets varighet, deltaking m. m. etter farkostens lengde.

	Farkostens lengde i fot			Alle grupper
	20–29,9 ¹	30–39,9	40–50	
Antall bruk i undersøkelsen	19	20	9	48
<i>Gjennomsnittstall pr. bruk:</i>				
A. Varighet, mannskap, utrustning, fangstresultat:				
1. Fiskets varighet (døgn)	71	87	85	81
2. Antall sjøværsdager	36	47	45	42
3. Antall mann	2,2	4,2	4,4	3,4
4. Antall krok i alt	2 817	6 580	7 338	5 239
5. « « i setningen	1 216	1 954	2 271	1 746
6. Fangstmengde i altkg	14 363	30 651	41 407	26 221
7. « pr. sjøværsdag	401	652	830	601
8. « pr. mann	6 529	7 298	9 411	7 712
B. Enkelte driftsresultater :				
1. Driftsinntekter i alt (bruttofangst)kr.	13 700	29 800	39 600	25 200
2. Kostnader i alt ² «	4 300	11 800	13 500	8 800
3. Farkostens driftsoverskott «	1 700	2 950	4 400	3 100
4. Netto redskapslott «	125	100	275	150
5. Mannslott ³ «	3 500	3 450	4 675	3 800
6. « pr. uke	340	280	390	330
7. Mannslott + netto redskapslott «	3 625	3 550	4 950	3 950

¹ En farkost er på 17 fot. ² Untatt renter på kapitalen og eksklusiv proviantutgifter og hyrer. ³ Det er ikke gjort fradrag for proviantutgifter.

fangsten og farkostens driftsoverskott lavere for de største brukene i undersøkelsen — de fra 50 til 60 fot — enn for brukene mellom 40 og 50 fot, men dette skyldes at de største brukene hadde så mye kortere driftstid.

Overslag som er gjort over forrentningen av farkostkapitalen i de ulike størrelsesgrupper, tyder på at forrentningsprosenten var størst for båtene under 30 fot. For de andre brukene er forrentningsprosenten om lag den samme uansett bruksstørrelse.

Bortsett fra avvik en måtte vente på grunn av forskjell i driftstid, var mannlotten og avkastningen til redskapseierne så å si den samme uansett bruksstørrelsen.

Av tabell 6 fremgår det at det var forholdsvis stor spredning av fangstverdiene for alle størrelsesgrupper av bruk. Fordelingen var imidlertid ganske jamm omkring gruppe-gjennomsnittene.

Sammenfattende kan en si at det økonomiske utbytte av garnfisket i 1959 var godt. Summen av mannlotten og netto redskapslotten var eksempelvis vesentlig høyere i 1959 enn i de 6 foregående år. (Se tabell 11).

Linebruk.

Fangstmengden pr. linebruk var i 1959 26.221 kg, eller 9.213 kg større enn i 1958, og ga en driftsinntekt på kr. 25.245. Fangsten ble omsatt til en gjennomsnittspris av kr. 96,3 øre pr. kg — 2,5 øre mer pr. kg enn for garnbruk.

Av driftsinntekten fikk farkosten kr. 8.865, som etter fradrag for farkostens kostnader, kr. 5.755, ga et driftsoverskott til farkosten på kr. 3.110. I 1958 var farkostens driftsoverskott kr. 980. Som en ser av tabell 3 er agnautgiftene den betydeligste kostnad.

På samme måte som for garnbruk har en beregnet den forrentning lofotfisket ga til farkostkapitalen. For linebruk har en kommet fram til at lofotfisket må forrente 42 prosent av farkostens antatte salgsverdi. Beregningen viser en forrentning på 27 prosent. Den gjennomsnittlige forrentningsprosent til farkostkapitalen for de 4 siste sesonger er beregnet til 12,5.

Undersøkelsen viser et driftsoverskott til redskapen i 1959 på kr. 530, eller dobbelt så stor som i 1958. Det var 3,3 redskapseiere pr. bruk og netto-redskapslotten ble derfor kr. 160 pr. redskapseier.

Levetiden for lineredskaper er i undersøkelsen satt til $1\frac{1}{2}$ år. Med en så lav levealder har en funnet at det har liten hensikt å beregne forrentningen av redskapskapitalen.

Mannskapets samlede arbeidsinntekt var for line-

bruk kr. 12.850, inklusive kr. 280 i hyrer. Mannskapets lottinntekt beløp seg således til kr. 12.570. Dette gir, med gjennomsnittlig 3,3 lottakere pr. bruk, en mannlott på kr. 3.810 mot i 1958 kr. 2.350. Mannslotten pr. uke er utregnet til kr. 330. Tilsammen utgjorde mannlotten og netto-redskapslotten i 1959 kr. 3.970.

Også for linebruk har en beregnet hvor stor fangstmengde «gjennomsnittsfarkosten» i undersøkelsen måtte ha for akkurat å få dekket farkostens kostnader eksklusiv renter. Beregningen viser ca. 13.400 kg, eller 4.100 kg mindre enn for garnbruk. Med denne fangstmengde ville mannlotten bli ca. kr. 1.200 og ukelotten ca. kr 100.

I tabell 7 har en gitt tall for forskjellige størrelsesgrupper av linebruk.

Tallene for fiskets varighet viser at den minste størrelsesgruppen — bruk mellom 20 og 30 fot — hadde vel 2 uker mindre driftstid enn de øvrige grupper. Likevel viser de forholdsvis gunstige driftsresultater, særlig sammenholdt med bruk i størrelsesgruppen 30—40 fot, men også i forhold til bruk i størrelsen 40—50 fot. Overslag tyder på at disse minste brukene oppnådde størst forrentning til farkostkapitalen. Bruk i størrelsen fra 40—50 fot har dog gitt størst driftsoverskott målt i kroner, og størst mannlott og ukelott. Disse brukene viser også størst netto-redskapslott pr. mann, men så har de også hatt noe større redskapsutrustning pr. mann.

Tabell 8 viser fordelingen av fangstverdien etter farkoststørrelsen.

Selv om det var stor forskjell mellom brukene i fangstresultatene, må linefisket i 1959 sies å ha gitt forholdsvis godt utbytte. Det ga således vesentlig

Tabell 8. *Linebruk i undersøkelsen fordelt etter farkoststørrelse og brutto fangstverdi.*

Fangstverdi	Antall bruk	Farkostens lengde i fot		
		20-29,9 ¹	30-39,9	40-50
0 — 4 999 kr.	3	3	—	—
5 000 — 9 999 «	2	1	1	—
10 000 — 14 999 «	6	6	—	—
15 000 — 19 999 «	9	6	3	—
20 000 — 24 999 «	7	3	3	1
25 000 — 29 999 «	6	—	5	1
30 000 — 34 999 «	4	—	3	1
35 000 — 39 999 «	5	—	2	3
40 000 — 44 999 «	2	—	1	1
45 000 og over «	4	—	2	2
	I alt	48	19	20
				9

¹ En farkost i denne størrelsesgruppen er på 17 fot.

høyere mannlott og nettoredskapslott enn i de 6 foregående år (se tabell 11).

Juksabruk.

Fangstmengden for juksabruk i undersøkelsen var gjennomslittlig 6.400 kg. Driftsinntekten utgjorde gjennomsnittlig kr. 6.040 eller nesten 600 kroner mer enn i 1958.

Av driftsinntekten fikk farkosten kr. 1.970. Dette var ikke tilstrekkelig til å dekke farkostens kostnader som i alt utgjorde kr. 2.590 eksklusive renter av kapitalen. Det ble således et driftsunderskott for farkosten på kr. 620. I 1958 hadde farkosten et driftsunderskott på kr. 380. At det ble et større driftsunderskott i 1959 enn i 1958 til tross for økt driftsinntekt, skyldes blant annet at juksafarkostene var noe større i undersøkelsen for 1959 enn 1958-undersøkelsen og derfor også hadde større kostnader.

Tabell 3 viser hvorledes farkostens kostnader fordeles seg.

En beregning som er foretatt på samme måte som forklart for garn- og linebruk viser en negativ forrentning til farkostkapitalen, nemlig $\div 6$ pst. Dette er om lag samme prosent som gjennomsnittlig for de 4 siste sesonger.

Ved oppgjøret blir det for juksabruk aldri skilt ut egen redskapsart, idet mannskapsarten alltid også omfatter godt gjørelse til redskapen. For å kunne vise hvor stor selve arbeidsgodtgjørelsen var,

har en i undersøkelsen likevel skilt ut fra mannskapsarten en særskilt «redskapspart». Denne særskilte «redskapsart» er som tidligere år satt lik redskapskostnadene. Derved blir redskapenes driftsoverskott for juksabruk satt lik null.

For juksabruk var mannskapets løttinntekt praktisk talt lik mannskapets arbeidsinntekt. Lønnsinntekter (hyrer) forekommer nemlig bare i svært liten utstrekning.

Til fordeling på lottmannskapet, 3,3 mann, ble det i 1959 et beløp på kr. 3.700, mannlotten ble derfor kr. 1.120. Driftstiden var 9,1 uker, og ukelotten kr. 125. I 1958 var driftstiden noe kortere og mannlotten ca. 100 kroner lavere, men ukelotten var bare ubetydelig mindre enn i 1959.

For juksabruk har en funnet at fangstmengden for «gjennomsnittsfarkosten» måtte vært 9.000 kg i 1959 for akkurat å dekke farkostens kostnader. Dette er 2.600 kg mer pr. bruk enn det ble oppnådd. Med denne fangstmengde ville mannlotten blitt om lag kr. 1.700 og ukelotten kr. 180.

I tabell 9 er juksabrukene i undersøkelsen gruppet etter farkostlengden. Tabellen gir visse hovedtall for de ulike bruksstørrelser.

Av tabellen ser en bl. a. at fangstmengden pr. mann avtok klart med økende bruksstørrelse. Nå var det samme tilfelle for driftstiden, men dette kan neppe alene «forklare» forskjellen i fangstmengden pr. mann.

Ser en på driftsresultatene for de ulike bruks-

Tabell 9. Juksabruk i undersøkelsen. Driftsresultater, fiskets varighet, deltagning m. m. etter farkostens lengde.

	Farkostens lengde i fot				Alle grupper
	18–29,9	30–39,9	40–49,9	50–60 ¹	
Antall bruk i undersøkelsen	44	13	13	12	82
<i>Gjennomsnittstall pr. bruk :</i>					
A. Varighet, mannskap, fangstresultat:					
1. Fiskets varighet (døgn)	71	59	53	50	64
2. Antall sjøværdsager	30	24	19	21	26
3. Antall mann	1,5	3,3	5,4	7,8	3,3
4. Fangstmengde i alt kg	4 783	7 521	8 021	9 361	6 400
5. « pr. sjøværdsdag	165	315	445	446	256
6. « pr. mann	3 189	2 279	1 485	1 200	1 939
B. Enkelte driftsresultater :					
1. Driftsinntekter i alt (brutto fangst) kr.	4 500	7 100	7 600	8 800	6 000
2. Kostnader i alt ² «	1 300	2 900	5 600	7 500	3 000
3. Farkostens driftoverskott «	200	$\div 250$	$\div 2 400$	$\div 3 150$	$\div 600$
4. Nettoredskapslott ³ «	0	0	0	0	0
5. Mannslott ⁴ «	2 025	1 350	825	550	1 125
6. « pr. uke	200	160	100	80	120

¹ En farkost er 65 fot. ² Unntatt renter på kapitalen og eksklusiv proviantutgifter og hyrer. ³ Redskapsparten er satt lik redskapskostnadene. ⁴ Det er ikke gjort fradrag for proviantutgifter.

størrelser, fremgår det at bare gruppen 18–30 fot ga driftsoverskott til farkosten. Ellers økte driftsunderskottet meget med bruksstørrelsen.

Akvastningen til mannskapet viser samme tendens — mannlotten for minste størrelsесgruppe var således 4 ganger så stor som for den største. Også ukelotten avtok betydelig med økende farkostlengde. En kan således konstatere at blant juksabrukene var det de minste brukene som gjorde det best i 1959, og at resultatet gjennomgående ble dårligere jo større bruket var. Alt i alt var driftsresultatene for juksabruk vesentlig dårligere enn for garnbruk og linebruk.

Tabell 10 viser hvorledes bruttofangstverdien varierte med farkoststørrelsen.

Av tabell 11 vil en se at med unntak for årene 1955 og 1956 var den gjennomsnittlige mannlott (nettoredskapslotten er lik null) for juksabruk større i 1959 enn i de øvrige år siden 1953.

V.

Totalberegning for lofotfisket 1959.

Ved denne totalberegning har en for hver bruksart tatt sikte på å komme fram til totaltall for førstehåndsverdien av lofotfisket og også for de totale kostnader som er påløpt. En har også beregnet hvor mye det ble igjen i alt som driftsoverskott til kapitalinnsatsen, og hvor mye fisket ga til mannskapet.

I tabell 12 er de totale driftsinntekter — førstehåndsverdien — for garn, line og juksa beregnet på grunnlag av totalfangstens fordeling på bruksart iflg. fiskeristatistikken og beregnede gjennomsnittspriser ifølge undersøkelsen. I de 3 siste kolonnene i tabell 12 har en også for sammenliknings skyld gitt fiskeristatikkens tall over førstehåndsverdien. Disse tall avviker som en vil se noe fra de

Tabell 10. Juksabruk i undersøkelsen fordelt etter farkoststørrelse og brutto fangstverdi.

Fangstverdi	Antall bruk	Farkostens lengde i fot			
		18–29,9	30–39,9	40–49,9	50–60 ¹
0 — 1 999 kr.	6	5	1	—	—
2 000 — 3 999 «	15	13	2	—	—
4 000 — 5 999 «	29	19	3	6	1
6 000 — 7 999 «	14	5	1	3	5
8 000 — 9 999 «	8	1	4	1	2
10 000 — 11 999 «	4	1	—	1	2
12 000 — 13 999 «	4	—	2	1	1
14 000 — 15 999 «	2	—	—	1	1
I alt	82	44	13	13	12

¹ En farkost i denne størrelsесgruppen er på 65 fot.

beregnehе tall. En har ikke kunnet nytte fiskeristatikkens verditall i totalberegningen, da de ikke er spesifisert på bruksarter.

Fra undersøkelsene kjennes en driftsinntektens prosentvise fordeling på farkost, redskap og mannskap. Det er også kjent hvor stor prosent de ulike kostnader utgjør av driftsinntekten. Disse prosentsatser er nyttet i de foreliggende totalberegninger.

Resultatene av beregningene for 1959 er i tabell 12 sammenstillet med tallene for 1957 og 1958.

Den samlede førstehåndsverdi av lofotfisket i 1959 (eksklusiv snurrevad) var ifølge disse beregninger 41,4 mill. kroner, eller 8,6 mill. kroner større enn i 1958.

De samlede kostnader var 13,8 mill. kroner i 1959 mot tilsvarende i 1958 14,3 mill. kroner. Sesongkostnadene (drivstoff, agn, diverse uspesifisert) beløp seg til 3,5 mill. kroner i sum for alle bruksarter. Herav utgjorde de totale drivstoffutgifter 1,6 mill. kroner og agnutgifter 1,5 mill. kroner. Lofotfiskets andel av farkostens årskostnader (assuranse, vedlikehold og avskrivning) er beregnet til 5,1 mill. kroner, og redskapskostnadene til 5,2 mill. kroner.

Farkostens og redskapens driftsoverskott er i sum for alle bruksarter, beregnet til om lag 7,6 mill. kroner. Dette utgjør 18,4 prosent av den totale førstehåndsverdien. I 1958 var driftsoverskottet 3,0 mill. kroner.

Av førstehåndsverdien fikk mannskapet 20 mill. kroner eller 48,3 prosent. Dette gir, som tabell 12 viser, en arbeidsinntekt pr. mann på kr. 2.040 regnet i gjennomsnitt for alle bruksarter. I 1958 var arbeidsinntekten på samme måte kr. 1.285 og i 1957 kr. 807. Størst arbeidsinntekt viser linebruk med kr. 3.690 mot for garn og juksa henholdsvis kr. 2.015 og kr. 1.035. Tabell 12 viser at linebruk også i 1957 og 1958 oppnådde størst arbeidsinntekt pr. mann.

Tallene for arbeidsinntekten pr. mann som er gitt i tabell 12 ligger for alle bruksarter lavere enn

Tabell 11. Summen av mannlott og netto-redskapslott i lofotfisket i årene 1953–59.¹

År	Garnbruk	Linebruk	Juksabruk
1953	1 425	1 865	430
1954	300	1 595	535
1955	1 390	2 415	2 105
1956	1 455	2 510	1 245
1957	840	1 225	310
1958	2 072	2 428	1 011
1959	3 525	3 970	1 120

¹ Det er ikke gjort fradrag for proviantutgifter.

de tilsvarende tall som fremkommer i lønnsomhetsundersøkelsen foran. For linebruk er avviket forholdsvis lite, det er noe større for juksa, mens det for garn er en vesentlig forskjell. Årsaken til av-

vikene er at det materialet lønnsomhetsundersøkelsen bygger på ikke er helt representativt. En viser her til det som er anført i Kap. III om representasjonen.

Tabell 12. Totalberegning for lofotfisket.

	Garnbruk			Linebruk			Juksabruk			Notbruk			Alle bruksarter		
	1959	1958	1957	1959	1958	1957	1959	1958	1957	1959	1958	1957	1959	1958	1957
Mengde råfisk tonn .	25355	14797	10272	13404	9251	8939	4990	3506	2488	—	6287	1344	43749	33841	23043
Gj.sn. pris pr. kg. råfisk i øre ¹	93,8	95,4	85,3	96,3	99,0	86,0	94,4	100,5	86,4	—	95,8	92,6	94,6	97,0	86,1
Driftsinntekter i 1000 kr.	23783	14116	8762	12908	9159	7688	4711	3524	2150	—	6023	1245	41402	32822	19845
													243609	234368	20718
Herav tilfalt:															
Farkosten(e) «	6350	3854	2471	4531	3526	3375	1536	1184	828	—	2066	488	12417	10630	7162
Redskapen «	6897	4079	2392	1807	1182	969	287	247	305	—	1108	205	8991	6616	3871
Arbeidet..... «	10536	6183	3899	6570	4451	3344	2888	2093	1017	—	2849	552	19994	15576	8812
Sesongkostnader :															
Drivstoff..... «	761	649	666	361	366	507	490	416	561	—	608	285	1612	2039	2019
Agn «	—	—	—	1446	1383	1515	57	7	—	—	—	—	1503	1390	1515
Diverse «	238	141	158	116	174	92	61	46	45	—	151	51	415	512	346
Andel av årskost- nader :															
Assuranse «	285	184	184	116	92	138	170	92	103	—	163	72	571	531	497
Vedlikehold «	928	522	605	336	339	477	429	289	393	—	385	181	1693	1535	1656
Avskrivning .. «	1379	918	929	594	650	715	820	581	937	—	524	259	2793	2673	2840
Redskapens kost- nader:															
Assur., vedlikeh. og avskr. «	3353	3204	3014	1536	1035	1192	287	247	305	—	1103	627	5176	5589	5138
Sum kostnader ³ .. «	6944	5618	5556	4505	4039	4636	2314	.1678	2344	—	2934	1475	13763	14269	14011
Driftsoverskott som fordeler seg	16839	8498	3206	8403	5120	3052	2397	1846	÷194	—	3089	÷230	27639	18553	5834
Til farkosten(e). «	2759	1440	÷71	1562	522	÷69	÷491	÷247	÷1211	—	235	÷360	3830	1950	÷1711
« redskapen «	3544	875	÷622	271	147	÷223	0	0	0	—	5	÷422	3815	1027	÷1267
« arbeidet.. «	10536	6183	3899	6570	4451	3344	2888	2093	1017	—	2849	552	19997	15576	8812
Antall mann	5228	4645	4567	1780	1694	1942	2787	1940	2441	—	3846	1970	9795	12125	10920
Arbeidsinntekt pr. mann i kroner ...	2015	1331	854	3690	2628	1722	1035	1079	417	—	741	280	2040	1285	807

¹ Gj.sn. prisen inkluderer verdien av biprodukter. Prisene er beregnet på grunnlag av undersøkelsesmaterialet. ² Fiskeristatistikkens tall. Inklusiv verdien av fangst tatt med andre redskaper. ³ Unntatt renter på kapitalinnsatsen.

